

ACTA DE LA REUNIÓ DEL FÒRUM AMBIENTAL DEL DIA 30/10/98

Assistents:

Sr Jordi Alaiza, alcalde

Sr Jaume Girona, regidor

Sr R. Abelaida, Regidor

Xavier Martí, Cap de Secció de protecció de l'Entorn Natural de la Delegació Territorial de Medi Ambient

Josep Mª Calaf, tècnic de Medi Ambient de l'Ajuntament

Josep Creus, Tema, S.A.

Hora començament: 20,20

Hora acabament: 22,45

Lloc: Masia Mas Catarro, Santa Margarida i els Monjos

Nombre d'assistents: 45 persones

Fa la presentació de la reunió segona del Fòrum Ambiental el Sr Calaf, presentant el tema a tractar "Municipi i Entorn Natural". El ponent convidat serà en Xavier Martí.

El Sr Martí fa una breu exposició de l'índex del seu tema a tractar i que és el següent:

- Què s'entén per Entorn Natural ?
- Per què és tan important ?
- Com és l'Entorn Natural a Santa Margarida i els Monjos ?
- Quines opcions de futur hi han ?

Continua l'exposició:

Què s'entén per Entorn Natural ? : Allò que està poc transformat per l'acció humana

- Espais forestals
- Espais agrícoles
- Espais mixtes (agro-forestals, entre boscos)
- Espais fluvials i fondals

Per què és tan important ?

- És testimoni d'allò no transformat
- És patrimoni de biodiversitat
- És un recurs de salut emocional i física
- És un recull de educatiu i de recerca
- És un espai de lleure

Els paisatges amb aigua són els més relaxants per a les persones, seguit dels paisatges amb aigua i plantes.

Com és l'Entorn Natural a Santa Margarida i els Monjos ?

- Espai forestal d'unes 678 Ha (39 % de l'extensió del municipi), amb forta afectació d'incendis forestal i amb fondals importants a més del bosc de l'Albornar

Els incendis forestals es poden repetir (bosc em molta pinassa), i la gravetat és cada vegada pitjor, ja que es perd l'autorreproducció. El perill és arribar a ser un desert.

- espai fluvial; el riu Foix i els seus afluents, que són centre de biodiversitat i de riquesa ecològica del municipi.

És el corredor biològic del municipi i l'eix vertebrador de seu Espai Natural

- Espai agrícola de 595 Ha (34 % del total), molt pressionat per les activitats econòmiques

El ponent mostra un ortofotomapa del municipi, i explica les diverses zones:

- Zones fosques, indicatiu de sòl protegit i amb vegetació, com més fosques millor, per exemple el bosc de l'Albornar
- Zones clares, sòl sense protecció: exemple la pedrera
- L'espai fluvial es veu ben marcat i fosc, indicatiu de la seva riquesa

Les zones agro-forestals, situades al llindar del bosc i dels fondals, són molt bones per a la reproducció de la fauna.

Quines opcions de futur hi han ?

- Plantejar i ordenar la protecció urbanística de les zones d'interès natural d'acord amb els valors naturals, culturals, educatius, paisatgístics i de lleure que atresora.
- Millorar les característiques ecològiques educatives i de lleure de cadascuna de les zones d'interès. Especialment l'espai fluvial del Foix.
- Controlar el desenvolupament les activitats que poden afectar i perjudicar els valors d'aquestes zones. Per exemple, les activitats extractives, ramaderes, abocaments, extracció d'aigua, etc.
- Coordinar actuacions i gestions per a la defensa de l'espai forestal mitjançant sistemes de prevenció i extinció d'incendis forestals eficaços fonamentats en l'actuació immediata.

Comenta la importància de les inspeccions a la pedrera. S'han restaurat talussos.

L'abocador de runes és a Olérdola

Creu molt interessant el portar aigua del Llobregat, assimilant un petit trasvàs d'aigua de conca més humida a conca seca.

Comenta una petita actuació a Vilafranca que es va finançar amb fons Feder, amb molt d'èxit. Pel a la restauració del Foix, es podria fer igual.

Proposa debatre varis temes:

- Cal que Santa Margarida i els Monjos creixi fins fer un continu urbà amb Vilafranca ? Com s'anomena ara; fer una centralitat urbanística ?
- Cal crear al Foix una zona de 25 m per banda com zona de protecció de ribera ?

Cal saber que els horts existents seguirien, encara que s'hauria de permetre l'ús públic. L'Administració pot crear a 100 m per banda uns drets de policia, ens els quals té dret a dir el què és pot fer i el que no.

Medi Ambient té al Palau Robert una exposició de "rius vius" molt interessant de veure.

El debat s'engresca i comencen les preguntes del públic:

Com que aviat hi haurà l'aigua del Llobregat-Ter, com es podrà fer per evitar que les empreses explotin més els seu pous de l'aqüífer del Foix, i aquest continuï sense aigua ?

Comenta el ponent que aquestes coses són font de conflicte degut que hi han drets adquirits, com són les concessions d'aigua. Per raons molt justificades d'interès públic, es poden imposar clàusules que posin fre a coses així.

Passa igual a concessions d'aigua per fer-ne electricitat. A vegades hi ha demanada més aigua que la quina hi ha.

En relació a la pedrera d'Uniland, sembla que ha crescut molt, essent una merma de massa forestal molt gran. Què cal fer ?

Es respon que hi ha el dret legal de restaurar els talussos, cosa que es fa (hi ha una transparència clara d'un talús abans i després de ser restaurat). A part, l'ús de la pedrera és un dret adquirit de fa molt anys. Qualsevol jutge donaria la raó a l'empresa de prendre accions legals.

Uniland paga una fiança legal per a deixar restaurats els talussos de la pedrera i es controla que sigui així.

Aquí hi ha encara poca pressió social per aquestes temes, i menys n'hi havia abans quan es va donar el permís d'explotació.

Les vinyes no deixen de ser una industrialització de la natura.

Hi han accions, com la que és va prendre a rel d'una inundació del Foix a l'any 1994, que va ser pitjor el remei que la malaltia, ja que per evitar el que molts arbres embussessin la llera, s'en van tallar de mala manera molts més.

El problema és que el riu s'ha vist durant molt temps com una claveguera a cel obert, no pas com corredor fluvial molt útil com ha de ser. Cal que qualsevol acció que es vulgui prendre s'estudiï per no fer més mal que be.

Quines eines té el municipi per plantejar el seu creixement ?

En el Pla Territorial de Barcelona, Vilafranca i Santa Margarida i els Monjos han de formar un nucli urbà únic. Aquest tema depèn de Política territorial, que pot escoltar el dictamen de Medi Ambient, però no és vinculant. No es recomanen els macronúclits urbans i res més.

En aquests temes els municipis tenen poca força. Els Consells Comarcals en tenen més.

És important tenir les idees clares en relació a l'Entorn Natural, ja que quant un sòl es vol que sigui no urbanitzable s'ha de raonar be.

El ponent explica que ell ha estat l'autor dels EIA de l'AVE fins Perpinyà.

Com es pot defensar el municipi de les imposicions externes com les de les grans infraestructures, tipus AVE ?

La forma és:

- 1.- Cal conèixer el que es té, avaluant-ho molt
- 2.- Cal aprendre a demanar compensacions a canvi
- 3.- Conseguir donar poc, fent que sembli que donguis molt i demanar molt a canvi.

Els terrenys forestals valen uns 500 mil ptes l'Ha, no tenint comparació a els industrials. La clau és conèixer el patrimoni i l'entorn natural.

Per fer el Pla Territorial Metropolità (PTM), no s'ha convidat als ajuntaments. Què poden fer ? Pel pas de l'AVE tampoc ?

El PTM no està madur per ser aprovat encara, i els ajuntaments podrà expressar la seva opinió.

Cal avançar-se en estudis com l'Agenda 21 de comarques, con l'endegada al Bagues per part de Medi Ambient amb el títol "Pla de paisatge i del medi natural"

Aquest pla és el fonament per definir els valors dels espais. El que es deia abans.

Cal disposar d'una avaluació global:

- Estatal-Autonòmica
- Comarcal
- Local

Servirà per:

- veure quina alternativa hi ha al territori
- prioritzar el més possible el que es veu
- definir el tipus d'infraestructura a instal·lar

El problema crònic és que s'arriba tard a aquestes coses. La dinàmica de la protecció de l'entorn va darrera de la pressió privada. El creixement urbanístic dels anys a l'àrea metropolitana 1970-89 ha estat de 1200 Ha/any.

La pregunta eterna és: quins espais urbans s'han de preservar ?

Manca l'argument qualitat i quantitatiu.

Com defendre's doncs de les agressions urbanístiques ?

A França cal EIA per a cada actuació urbanística des de 1977.

Pel PTM es vol que manin els Consells Comarcals. No obstant, el municipi té el poder d'acceptar o rebutjar les actuacions.

Hi ha la por de perdre poder. La nova llei de la IPPC sembla demostrar-ho. No obstant només exclou a les petites activitats del permís municipal.

Sembla que el departament de Medi Ambient s'oposi poc a les realitzacions agressives contra el medi ambient (les Gavarres, etc)

Indica que l'aposta d'avui dia és pel creixement i no pas per la sostenibilitat. És una opció política que cal prendre, i de moment el camí és el del creixement.